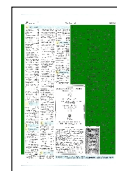

Datum: 02.10.2017
Medij: Politika
Rubrika: Kroz Beograd
Autori: Redakcija
Teme: Etnografski muzej Srbije

Napomena:
Površina: 592
Tiraž: 35000

Naslov: Izlasci

Strana: 28

Изласци

Позоришта

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ, Трг републике, тел. 2620-946, Велика сцена у 19.30 – Жене у д-молу /уга Божићна венера. Сцена „Раша Плаовић“ у 20.30 – Женида
 ДП, К. Милана 50, тел. 3061-900, Сцена „Љуба Тадић“ у 20 – Тартиф
 АТЕЉЕ 212, Л. Рибара 21, тел. 3247-342, Сцена „Мира Траиловић“ у 20 – Љубавно писмо
 СЛАВИЈА, Св. Саве 16, тел. 2436-995, у 20 – Др Фелер
 MADLENANUM, Главна 32, тел. 3162-797, Велика сцена у 17 – Свечана промоција Монографије Опере и театра Мадленанум поводом отварања 20. сезоне. Мала сцена у 20 – Канзона против Др Жуана

Биоскопи

ДВОРАНА КЦБ, тел. 2621-174, у 17 – Викторија и Абдул, у 19 – Борг и Мекиро, у 21 – На души и телу
АКАДЕМИЈА 28, тел. 3616-020, у 20 – На телу и души
ФОНТАНА, тел. 4128-142, у 15 – Мали Бигфут, у 16.30 – На телу и души, у 18.30 – Кингсман: златни круг, у 21 – То
TUCKWOOD CINERPLEX, тел. 3236-517, у 17.40, 20, 22.20 – Мама, у 20.15, 22.30 – Амерички плаћеник, у 20.30 – Борг и Мекиро, у 22.40 – На телу и души, у 18.30, 21.15 – Кингсман: Златни круг, у 16, 18.15 – Викторија и Абдул, у 18 – Поново код куће, у 15.40 – Lego Ninjago филм-3D, у 16.30 – Lego Ninjago филм-2D, у 16.40, 19.20 – То, у 16.10 – Мали Бигфут-2D (синхронизован), у 22 – Бери Сил-Амерички оригинал
RODA CINERPLEX, тел. 2545-260, у 19.45, 22.25 – Мама, у 20.15 – Борг и Мекиро, у 18.05 – Викторија и Абдул, у 15.30, 22.30 – Кингсман. Златни круг, у 18 – Поново код куће, у 22.10 – Амерички плаћеник, у 20 – То, у 16.15 – Мали Бигфут-3D синхронизовано, у 16, 18.15 – Lego ницаго филм 3D
CINERPLEX – DELTA CITY, тел. 2203-400, у 18.20, 20, 22.40 – Амерички плаћеник, у 20.30, 22.10 – Борг и Мекиро, у 19.10, 21.30 – Мама!, у 17.30, 20.10, 22.20 – Кингсман. Златни круг, у 15, 20.20 – Поново код куће, у 12, 14, 16 – Lego Ninjago 2D, у 11, 13, 15.05, 18 – Lego Ninjago

3D, у 17 – Викторија и Абдул, у 22.50 – Логан Лаки, у 17.10, 19.45 – То, у 11.40, 13.40, 15.40 – Мали Бигфот (синхронизовано) 2D, у 12.40, 14.35, 16.25 – Мали Бигфот (синхронизовано) 3D, у 22.30 – Мафијашки телохранитељ, у 13.10 – Тврд орах 2 (синхронизовано) 2D, у 12.30, 16.30 – Тврд орах 2 (синхронизовано) 3D, у 14.30, 18.30 – Грозан ја 3 (синхронизовано) 3D, у 11.15 – Грозан ја 3 (синхронизовано) 2D
CINERPLEX – ТЦ УШТЕ, тел. 2203-400, у 18, 20.20, 22.35 – Амерички плаћеник, у 18.30, 20.40, 22.50 – Борг и Мекиро, у 16.40, 19, 21.30 – Мама!, у 17.20, 20, 21.20, 22.40 – Кингсман. Златни круг, у 18.10, 20.30 – Поново код куће, у 16.20, 18.25 – Lego Ninjago 2D, у 15.05, 17.10, 19.15 – Lego Ninjago 3D, у 19.30 – Викторија и Абдул, у 21.45 – Логан Лаки, у 17, 19.40, 22.20 – То, у 15.35 – Заслепљени, у 15.30 – Мали Бигфот (синхронизовано), у 16.30 – Мали Бигфот (синхронизовано) 3D, у 19.20, 21.40 – Мафијашки телохранитељ, у 15.50, 17.40 – Анабел 2. Стварање зла, у 20.10, 22.25 – Бери Сил – Амерички оригинал, у 22.30 – Вазач, у 16.10 – Тврд орах 2 (синхронизовано) 3D, у 19.50 Атомска плавуша, у 17.25 – Грозан ја 3 (синхронизовано) 3D, у 15.20 – Грозан ја 3 (синхронизовано), у 17.30 – Мирана кула
CINERPLEX – BIG БЕОГРАД, тел. 2203-400, у 18.20, 20.30, 22.40 – Амерички плаћеник, у 17, 20.15, 22.20 – Борг и Мекиро, у 17.45, 19.30, 22 – Мама!, у 14.40, 17.20, 20, 22.40 – Кингсман. Златни круг, у 19.15, 21 – Поново код куће, у 22.30 – Логан Лаки, у 18 – Викторија и Абдул, у 15 – Мали Бигфут (синхронизовано), у 15, 17.50 – Мали Бигфут (синхронизовано) 3D, у 16.20 – Lego Ninjago филм у 15.20, 17.25, 19 – Lego Ninjago филм 3D, у 16.20, 19.40, 22.15 – То, у 20.10 – Мафијашки телохранитељ, у 16.10 – Тврд орах (синхронизовано) 3D
КИНОТЕКА, Косовска 11, тел. 3248-250, у 15 – Диверзанти, у 17 – Јутро, у 19 – Представа Хамлета у Мраци Доњој, у 21 – Битка на Нервету
КИНОТЕКА, Уаун Миркова 1, у 18 – Пет ошишаних жена, у 20.30 – Опасне везе у 1960
АРТ БИОСКОП КОЛАРАЦ, Студентски трг 5, тел. 263-05-50, у 18.30 – Атоскук неба, у 20.30 – Париска опера
ДОМ ОМЛАДИНЕ, Македонска 22, тел. 3248-202, Америка од 19 – XI Фестивал српског филма фантастике. Академски филмски центар – 14. Европски фестивал анимираниог филма Балканима

Вук и Доситејево музеј, Г. Јевремова 21, 2625-161
 Историјски музеј Србије Б. Јакинша 9/IV, 3287-242
 Трг Н. Пашића 11, 3398-335
 Музеј историје Југославије – Кућа цвећа, Ботичева 6, 3671-485
 Војни музеј, Калемегдан 33-43-441
 Архив Југославије В. Пелагића 33, 3690-252, 3690-253
 Архив Србије Карнегијева 2, 3370-781
 Историјски архив Београда, Палмира Тошковића 1, 2606-336
 Музеј науке и технике ул. Скендер Бегова 51, 3037-850
 Музеј Српског лекарског друштва Црња Вашингтона 19, 3234-261
 Ботаничка башта „Јевремовац“, Таковска 43, 3246-655, 3244-498
 Музеј савремене уметности, (затворен због реконструкције) Салон Музеја савремене уметности, Париска 14, 2630-940
 Легат М. Зорић и Р. Чолаковића Родолуба Чолаковића 2, 3676-093
 Галерија Петра Добровића, Краља Петра 36/IV, 2622-163
 Галерија РТС, Таковска 10, 321-1324
 Музеј примењене уметности, В. Караџића 18, 2626-494
 Етнографски музеј, Студентски трг 13, 3281-888
 Манахова кућа, Краљевића Марка 10, Г. Принципа 5, 3036-114
 Музеј афричке уметности, Андре Николвића 14, 2651-654
 Галерија САНУ, Кнез Михаилова 35, 3342-400
 Галерија науке и технике САНУ, Булевар Јакинша 2, 2027-152
 Педагошки музеј, Уаун Миркова 14, 2627-538
 Музеј Николе Тесле, Крунска 51, 2433-886
 Музеј позоришне уметности, Г. Јевремова 19, 2626-630
 Музеј града Београда Змај Јовина 1, 2638-744, 2630-835
 Збирка икона Секулић Уаун Миркова 5, 2182-964
 Завичајни музеј Земуна, Земуна, Главна 9, 3165-231
 Конак кнегиње Љубице, Кнеза С. Марковића 8, 2638-264
 Музеј банишког господара, Павла Јурђића Штрмаца 33, 367-48-77
 Спомен музеј Иве Андрића, Андрићев венац 8, 3238-397
 Музеј Јована Цвијића, Јелене Ретковић 5, 3223-126
 Музеј Томе Росандића, Љубе Јовановића 3, 2651-434
 Музеј Паје Јовановића, Краља Михаила 21, 3340-176
 Музеј Младеновића, Мирослава Влајића 69, 8232-969
 Археолошки локалитет у Винчи, Бело брдо 17, 8065-334
 Музеј Српске православне цркве, у згради Српске патријаршије, Краља Петра I бр. 5, (улаз из Кнеза Симе Марковића 6), 2638-875
 Јеврејски историјски музеј, 7. јула 11/1, 2622-634, 2910-327
 Конак кнеза Милоша, Раковички пут б.б., 10-17, 2660-422
 Природњачки музеј Неговова 51, 3442-149
 Галерија Природњачког музеја на Калемегдану, 3284-317
 Музеј физике културе, Б. Паровића 156, 3555-000
 Железнички музеј, Немањина 6, 3610-334
 Музеј фК „Црвена звезда“, Љ. Богдана 1а, 2067-773
 Музеј југословенског ваздухопловства, Аеродром Н. Тесла, 2670-992
 Музеј аутомобила, М. Јевросиме 30, 3034-625
 Галерија дома Војске Србије, Браће Југовића 19, 3234-712
 Музеј ППТ, Мајке Јевросиме 13, 3064-170
 Кућа легата, Кнеза Михаила 46, 3285-567, 7700-299,
 Дом Јеврема Грујића Светогорска 17, 4073-612

Концерти

ГАЛЕРИЈА САНУ, К. Михаилава 35, тел. 202-7244, Свечаној сали САНУ у 18 – Што се сија, нане. Изавођачи традиционалне песме и свирке Косова, Метохије и јужне Србије окупљени око удружења Пински кршумци из Клиновца код Бујанова

Предавања

КОЛАРЧЕВА ЗАДУЖБИНА, Центар за предавачко делатност, тел. 2637-609, Мала сала у 18 – Циклус Феминизам у Србији – теорија, истраживања, стваралаштво. Феминистичко читање лекције. Предавачица др Јелена Стефановић
МУЗЕЈ ГРАДА БЕОГРАДА, Змај Јовина 1, тел. 2630-825, Конак кнегиње Љубице, Кнеза Симе Марковића 8, у 18 – Трибина љубитеља историје Београда, предавач – Иво Андрић и међуратни Београд, предавач др Жанета Бухић Першић, Задужбина Иве Андрића

Музеји и галерије

MUZEJ ZEPTER, К. Михаилава 42 уторак, среда, петак, недела 10-20 четвртак, субота 12-22, 328-33-39
 Народни музеј Трг Републике 1а 3306-000 (централна зграда у реконструкцији)
 Галерија фресака, Цара Уроша 20, 2621-491

Библиотеке

Народна библиотека Србије, Скерлићева 1, 2451-242
 Библиотека града Београда, Кнез-Михилова 56, 2024-000
 Библиотека САНУ, К. Михаилава 35, 3342-400
 ЛУБИН Библиотека, Теразије 26, 2687-836
 „Борђе Јовановић“, Змај Јовина 1, 8–20 ч, 2637-664
 Универзитет. библиотека „С. Марковић“, 3370-512, 3370-513
 „Доситеј Обрадовић“, Уставника 125/ц, 7–19 ч, 4891-460
 „Искандра Секулић“, В. Пелагића 33, 2652-262
 „Свети Сава“, Земуна, Петра Зринског 8, 8–20 ч, 2106-784
 „Лазар Костић“, Тургењевљева 5, 8–20 ч, 3555-123
 Вук Караџић, Ђурило и Методије 2, 2422-003
 Вук Караџић, Н. Бгд, Бул. Зорана Ђинђића 152а, 8–20 ч, 2697-427
 „Петар Кочић“, Вршица 3, 8–19 ч, 2430-250
 Милорад Булатовић, Раковица, Б. Жерјина 24а, 8–19, 3583-340
 „Милутин Бојић“, Илије Гарашанина 5, 7–19 ч, 3242-418
 „Деспот С. Лазаревић“, Младеновац, Краља Петра I 175, 8230-200
 „И. Гарашанин“, Грошка, Бул. ослобођења 11, 8501-081
 „Ј. Дучић“, Барајево, 8300-389
 „М. Видаковић“, Солот, Космајски трг 7, 8251-318

Vreme: 02.10.2017 06:39

Medij: blic.rs

Link: <http://www.blic.rs/vesti/drustvo/surdepac-pardjpac-ozmikur-ovo-su-srpske-reci-a-da-li-znate-sta->

Autori: Redakcija

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: SURDEPAČ, PARĐPAČ, OŽMIKUR Ovo su srpske reči, a da li znate šta ZNAČE?

5810

Vesti Društvo Tweet Željka Mrđa | 02. 10. 2017 - 06:39h

Surdepač, parđupan, ožmikur nisu stare turske reči, već nazivi naših dalekih predaka. Mogu li Srbi da izračunaju 16 generacija predaka kao što verujemo? Ili je u pitanju još jedan naš mit.

Foto: Privatna arhiva Kada govorimo o porodičnim istorijama, najdalje obično stignemo do pradede i čukundede. Navrdeda se zvao čukundedin otac, njegov otac bio bi kurđel, a kurđelov askurđel. To su navodno reči koji opisuju srodstvo u Srba. Kurajber i njegova žena kurajbera bili bi tako naši preci iz 14. kolena. Koleno po koleno, došlo bi se do toga da saznamo kako se zvao naš najstariji predak, koji nama dođe Beli orao i njegova žena Bela pčela. Osim arhaičnog titraja koji sa sobom nose ovi nazivi i koji nas uznose do daleke, mitske prošlosti srpskog porodičnog stabla, nema naučne pouzdanosti kada govorimo o ovim nazivima. Etnolog i istraživač saradnik Etnografskog instituta SANU u penziji Miroslav Niškanović kaže da su ti nazivi popularisani osamdesetih i devedesetih godina 20. veka u novinama i popularnoj kulturi, ali da se izuzev termina za srodstvo askurđel i reči kurajber - koja ne pripada terminologiji srodstva - druge reči ne mogu naći u starim i novim rečnicima i drugim različitim izvorima. Foto: RAS / RAS Srbija NEMA NAUČNE POTVRDE - Ti srodnički nazivi su dobar primer nečega što se određuje kao izmišljanje tradicije, ili konstruisanje nečega što nema potvrde u izvorima i literaturi. Moj kolega, etnolog Radomir Rakić magistrirao je na temu srodničke terminologije 1969. godine. On u magistarskom radu uopšte ne pominje te nazive. Prilikom objavljivanja rada 1991. Rakić donosi predgovor u kojem uopšte ne pominje da se u međuvremenu pojavilo pregršt novih termina iz terminologije srodstva. Kada se kod jednog serioznog naučnika kakav je Radomir Rakić ovi termini ne pominju, onda je jasno da je reč o nečemu što je nastalo i raširilo se osamdesetih i devedesetih godina 20. veka - kaže naš sagovornik. On podseća da je Milorad Pavić u svom romanu "Predeo slikan čajem" takođe koristio te nazive i da je i on doprineo širenju toga. - Postojala je jedna kafana "Čarda na kraj sveta" u Kovilju na Dunavu. Tu su se skupljali književnici, umetnici, boemi. Ta zgrada bila je oslikana sa svih strana, i između ostalog na njoj je pisalo "Ovde su pili vaši deda, navrdeda i redom tako do 16. kolena. Ko je tad kumovao tim nazivima srodnika nije nam poznato - kaže Niškanović. E, MOJ KURAJBERU Pošto nazivi zvuče arhaično, lako je poverovati u njihovu autentičnost i istinitost. Od svih predaka, mi smo izgleda zapamtili kurajbera, jer se od svih naziva, u svakodnevnom životu, ne računajući pradedu i navrdedu, jedino on pominje. Naš sagovornik kaže da se pominju rukopisi u Matici Srpskoj, u kojima se čuvaju zapisani neki od tih izraza, ali da se za sada još niko time naučno nije bavio. - Tih izraza u našim rečnicima nema. Askurđel se pojavljuje u Rječniku Vuka Karadžića i ima veze sa srodstvom. Kurđup, kurlebalu, kurajber, to ima veze sa muškim polnim organom i nema vezu sa srodničkom terminologijom - zaključuje naš sagovornik. SRBI, NAROD NAJSTARIJI U najslobodnijim razmišljanjima tvrdi se da se srpski rodoslovi mogu pratiti i do 18. kolena, šta bi možda i moglo biti, ali za sada ne postoji naučna potvrda toga. Kada je reč o terminima srodnika, pre Belog orla rodio se Sivi hromi vuk, a početak svega, 18. koleno je Sunce. Mitska, romantična prošlost, ili srpska Igra prestola? Naš sagovornik odbacuje te nazive. - Interes za genealoška znanja prisutan je u svim slojevima društva. Na osnovu dostupnih izvora i građe, po pravilu, rodoslovne tablice moguće je rekonstruisati do sedam generacija, a samo kod Srba kod kojih se duže održala plemenska društvena organizacija u izvesnom smislu do 14, pa i 15. kolena. Grupe amatera i

Vreme: 02.10.2017 06:39

Medij: blic.rs

Link: <http://www.blic.rs/vesti/drustvo/surdepac-pardjpac-ozmikur-ovo-su-srpske- reci-a-da-li-znate-sta->

Autori: Redakcija

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: SURDEPAČ, PARĐPAČ, OŽMIKUR Ovo su srpske reči, a da li znate šta ZNAČE?

Ljubitelja starina, različitog obrazovanja, među njima i naučnih radnika koje možemo zajedno označiti kao poklonike ideje "Srbi, narod najstariji" teže da stvore neku novu, dopunjenu i bogatiju istoriju. Tako mi sada imamo 18 termina za srodstvo, šta niko drugi nema. To je nemoguće. Posebno nije razvijena srodnička terminologija onako kako se pokušava predstaviti - kaže Niškanović. USMENA KULTURA On podseća da je većinom naša kultura bila usmena i da su se jedino u Crnoj Gori i Hercegovini, u plemenskim i bratstveničkim organizacijama, i u okviru nje, u kolektivnom pamćenju, sačuvala genealoška znanja koja poznaju pretke i preko 15 generacija, ali ne postoje termini za stepene srodstva dalje od čukundede. On ističe da ovi termini nisu poznati na celokupnom srpskohrvatskom prostoru u svim jezicima koji su nastali nakon raspada Jugoslavije. Naš sagovornik ponavlja da su rodoslovi važni za plemićke familije. - Kod nas je plemstvo u srednjem veku nestalo sa dolaskom Turaka. Ipak dosta je naših plemića prešlo Turcima i imali su dosta uspeha u vojnoj, državnoj službi. Tako je bilo i u drugima zemljama gde su Srbi živeli, u Habzburškoj monarhiji, Mletačkoj republici, Ugarskoj. U tim zemljama su Srbi u zavidnom broju dobijali plemstvo. Srpske države 19. i 20. veka iako su imale narodne dinastije nisu imale institucionalizovano plemstvo. A narodu je bilo važno da znaju četiri, pet kolena unazad - zaključuje naš sagovornik. Prvi srpski rodoslovi Prvi srpski rodoslov napisao je u 10. veku Konstantin Porfirogenit. - Rodoslovi, kao zasebna književna vrsta, pisani su od druge polovine 14. do kraja 16. veka. Radoslove običnih ljudi imamo u Dečanskim hrisovuljama. Tu imamo popisane četiri generacije dečanskog vlastelinstva. Zahvaljujući naporima generacija istoričara, danas su u velikoj meri upotpunjeni rodoslovi najpoznatijih srpskih dinastija, Nemanjića, Lazarevića, Brankovića, Mrnjavčevića, Karađorđevića, Obrenovića, ali i mnogih uglednih vlasteoskih porodica - kaže Niškanović.

